

Asia: VN/8233/2021

Kansallinen kemikaaliohjelma

Yleinen lausunto

Voitte tässä lausua yleisesti kansallisesta kemikaaliohjelmasta.

Johdanto

Voitte tässä lausua luvusta 1: Johdanto

Ehdotamme johdantoon lisäystä, jossa korostetaan eläinkokeettomien menetelmien käyttöä kemikaalien haitallisuuden arvioinnissa. Kemikaaliohjelman tulisi huomioida etenkin kemikaaliturvallisuuden, uusien kemikaalien sekä kemikaalien yhteisvaikutuksen arvioinnissa olemassa oleva turvallisuustieto samankaltaisista aineista. Uusia kokeita tulisi suorittaa vasta sen jälkeen, kun kaikki muut asiaankuuluvat ja saatavilla olevat tietolähteet on käyty läpi. Uusien kokeiden osalta innovatiiviset eläinkokeille vaihtoehtoiset menetelmät tulisi asettaa ensisijaisiksi testimenetelmiksi ja eläinkokeiden tulisi olla viimeinen keino kemikaalien haittojen arvioinnissa.

Kappale 1 viimeinen lause ”sekä uusinen ja ajantasaisten eläinkokeettomien menetelmien käyttöönottoa aina kun se on tieteellisesti mahdollista.

Kappale 3, viimeinen lause lisätään loppuun ”sekä nanomateriaalit ja mikromuovit”

Kemikaalit ympärillämme

Voitte tässä lausua luvusta 2: Kemikaalit ympärillämme

Ehdotamme lisäystä siitä, että uusien kemikaalien haitallisuuden arvioinnissa painopisteen tulisi olla eläinkokeettomien menetelmien käytössä. Eläinkokeettomat menetelmät tarjoavat usein eläinkokeita nopeamman tavan tunnistaa kemikaalien haitallisuutta ihmisille. Eläinkokeettomien

menetelmien kehitys on Suomessa korkeatasoista ja tutkimuksellisia innovaatioita voidaan hyödyntää sekä lääketieteessä että kemikaaliturvallisuuden arvioinnissa.

FAKTOJA KEMIKAALEISTA -osioon lisätään uusi kappale ”Kemikaalien tutkiminen: Uusille ihmisvaikutuksia mallintaville ja herkimmille menetelmillä on tarve, jotta saadaan tarkempaa tietoa sekä jotta voidaan arvioida uusien yhdisteiden kuten nanomateriaalit sekä seosten riskit.”

Tavoitteet ja toimenpiteet

Voitte tässä lausua luvusta 3: tavoitteet ja toimenpiteet

-

Terveyden- ja ympäristönsuojelu haitallisilta kemikaaleilta

Voitte tässä lausua luvusta 3.1: Terveyden ja ympäristönsuojelu haitallisilta kemikaaleilta. Pyydämme erityisesti huomioitanne toimenpiteiden priorisointiin ja aikatauluttamiseen vuosille 2022-2035. Lisäksi pyydämme organisaationne osalta ottamaan kantaa haluatteko mukaan/pois tiettyyn toimenpiteeseen ja olisiko organisaationne kiinnostunut ottamaan kansallista koordinaativastuuta toimenpiteestä.

Ehdotamme, että Suomen tulisi kartoittaa olemassa olevia eläinkokeettomia menetelmiä (mm. tietokonemallinnus, AI algoritmit, in vitro mallit), jotka mahdollistavat perinteisiä eläinkokeita nopeamman ja usein edullisemmän tavan tutkia useiden kemikaaliyhdistelmien, kemikaalien yhteisvaikutusten ja kemiallisten seosten haitallisuutta (ns. high-throughput screening).

Taulukko ”Kansallisen kemikaaliohjelman tavoitteena on...” ensimmäinen Tavoite. Lisätään Toimenpiteisiin ”Hyödynnetään yliopistotutkimusta uuden tiedon ja uusien riskinhallintamenetelmien osalta”

Turvallinen kiertotalous ja kestävä kemia

Voitte tässä lausua luvusta 3.2: Turvallinen kiertotalous ja kestävä kemia. Pyydämme erityisesti huomioitanne toimenpiteiden priorisointiin ja aikatauluttamiseen vuosille 2022-2035. Lisäksi pyydämme organisaationne osalta ottamaan kantaa haluatteko mukaan/pois tiettyyn toimenpiteeseen ja olisiko organisaationne kiinnostunut ottamaan kansallista koordinaativastuuta toimenpiteestä.

Ehdotamme sen seikan painottamista, että uusien kemikaalien ja niitä sisältävien tuotteiden käyttöön otosta johtuva lisääntynyt testaustarve ei saisi johtaa eläinkokeiden lisääntyvään käyttöön. Kemikaaliohjelmassa tulisi huomioida harmonisoidut EU säädökset (mm. REACH asetukset), jonka mukaisesti uusia kemikaaleja sisältävien tuotteiden turvallisuuden arvioinnissa tulisi käyttää eläinkokeettomia menetelmiä aina kun niitä on luotettavina saatavilla.

Sivu 13, viimeinen lause lisätään sana ”luotettavia” ”Tätä varten tulee kehittää sääntelyyn perustuvia, luotettavia ja hyväksyttyjä....”

Taulukko s 15. Tavoite nro 1 Toimenpiteisiin lisätään ”Tehostetaan yhteistyötä yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa uuden tiedon ja uusien luotettavien menetelmien saamiseksi palvelemaan kemikaalien riskinarviointia”

Tietoon pohjautuva päätöksenteko

Voitte tässä lausua luvusta 3.3: Tietoon pohjautuva päätöksenteko. Pyydämme erityisesti huomioitanne toimenpiteiden priorisointiin ja aikatauluttamiseen vuosille 2022-2035. Lisäksi pyydämme organisaationne osalta ottamaan kantaa haluatteko mukaan/pois tiettyyn toimenpiteeseen ja olisiko organisaationne kiinnostunut ottamaan kansallista koordinaativastuuta toimenpiteestä.

Kannatamme toksikologian ja ekotoksikologian osaamiskeskuksen perustamista. Osaamisen keskittäminen keskuksen edistäisi paitsi kansallista toksikologian asiantuntijuutta, myös EU tasolla toimimista ja vaikuttamista kemikaalien riskinarvioinnissa. Ehdotamme, että osaamiskeskuksen tehtäviin kuuluisi myös eläinkokeettomien menetelmien edistäminen ja kartoitus Suomessa sekä niiden laajempi käyttöönotto kemikaalien turvallisuuden arvioinnissa ja riskinhallinnassa. Lisäksi osaamiskeskus toimisi yhdistävänä elimenä (hub) alan tutkijoille Suomessa ja kansainvälisti varmistaen näin, että Suomen tutkijoilla, viranomaisilla ja teollisuudella on käytössään uusin ja relevantein tieto, parhaat menetelmät, käytännöt ja strategiat riskinarviointiin.

Kansainvälinen ja EU-yhteistyö kemikaaliturvallisuuden parantamiseksi

Voitte tässä lausua luvusta 3.4: Kansainvälinen ja EU-yhteistyö kemikaaliturvallisuuden parantamiseksi. Pyydämme erityisesti huomioitanne toimenpiteiden priorisointiin ja aikatauluttamiseen vuosille 2022-2035. Lisäksi pyydämme organisaationne osalta ottamaan kantaa haluatteko mukaan/pois tiettyyn toimenpiteeseen ja olisiko organisaationne kiinnostunut ottamaan kansallista koordinaativastuuta toimenpiteestä.

Kannatamme kansallisten vahvuuksien ja erikoisosaamisen hyödyntämistä kemikaalien riskinhallinnassa. Haluaisimme lisätä, että Suomella on korkeatasoista osaamista myös eläinkokeettomien menetelmien kehittämisessä (mm. Tampereen yliopisto) ja validoinnissa (FHAIVE, Tampereen yliopisto) osana kemikaalien turvallisuuden arviointia. Osana kansainvälistä yhteistyötä ehdotamme, että Suomi aktiivisesti tarjoaa tai ehdottaa eläinkokeettomia menetelmiä kemikaalien turvallisuuden arviointiin.

Sivu 26. Kohderyhmät. Ehdotetaan lisättävän ”raskaana olevat naiset”.

Viestintä ja koulutus parantavat kemikaaliturvallisuutta

Voitte tässä lausua luvusta 3.5: Viestintä ja koulutus parantavat kemikaaliturvallisuutta. Pyydämme erityisesti huomioitane toimenpiteiden priorisointiin ja aikatauluttamiseen vuosille 2022-2035. Lisäksi pyydämme organisaationne osalta ottamaan kantaa haluatteko mukaan/pois tiettyyn toimenpiteeseen ja olisiko organisaationne kiinnostunut ottamaan kansallista koordinaativastuuta toimenpiteestä.

-

Tietoiskut ja -laatikot

Voitte tässä lausua luvusta 4: tieto-iskuista- ja laatiokoista.

Ympäristömyrkyt äidinmaidossa. Ehdotetaan korvattavan 1 kappaleen viimeisessä lauseessa sana ”kehityshäiriöitä” sanoilla ”neurologisia ja muita kehityshäiriöitä” (lasten neurologiset kehityshäiriöt kuten ADHD, levottomuus, IQ-häiriöt, ovat lisääntyneet ja on vahva epäily, että suurin syys on altistuminen suurelle määrälle ja pienille pitoisuuksille kemikaaleja)

Kemikaaliohjelman vaikuttavuuden seuranta

Voitte tässä lausua luvusta 5: Kemikaaliohjelman vaikuttavuuden seuranta.

Ehdotamme, että kemikaaliohjelman vaikuttavuuden seurantaan liitetään eläinkokeettomien menetelmien kehityksen seuranta sekä eläinkokeellisen testauksen määrällinen seuranta. Seurannan avulla eläinkokeille vaihtoehtoisten menetelmien kehitystä ja käyttöönottoa kyetään arvioimaan realistisesti. Samalla seuranta mahdollistaa eri osa-alueille tarvittavan kehitystyön eläinkokeettomien menetelmien suhteen.

Lisätään sanat ”ihmisiin ja” 2. kappale, 1. lause, toinen rivi ”.. kuinka vaikutukset mm. ihmisiin ja vesieliöihin” ... (Ihmisistä voidaan ottaa biomonitorointinäytteitä esim virtsasta)

Vuorenpää Hanna

Fincopa - Finnish National Consensus Platform for Alternatives to Animal Testing